

**EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
20 iulie 2022**

Probă scrisă

FILOSOFIE ȘI LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE

Varianta 3

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece punct din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

I TÊTEL (60 punct)

A. Ôlvassa el figyelmesen az alábbi szövegrészeket:

“Mivel a teljes egyenlőség és egyenlôtlenség igazságtalan az olyan egyének között, akik csak egy tekintetben egyenlôk vagy egyenlôtlenek, minden olyan alkotmány, amelyben az egyenlőség és egyenlôtlenség ilyen alapon nyugszik, szükségszerűen korrupt.”

(Aristotel, Politica)

„Ahhoz, hogy különbözô emberek esetében ugyanarra az eredményre jussunk, szükségszerűen különbözôképpen kell bánnunk velük. Azzal ugyanis, hogy különbözô embereknek ugyanazokat az objektív lehetôségeket nyújtjuk, még nem kínálunk nekik ugyanolyan szubjektív esélyeket.”

(E. A. Hayek, Út a szolgasághoz)

Az adott szövegrészek alapján:

1. Mutassa be a második szövegben említett igazságosság fogalomának jelentését! **6 pont**
2. Elemesse, körülbelül két oldal terjedelemben, azokat az igazságosságra vonatkozó filozófiai szemléleteket, amelyekre a fenti szövegrészek utalnak! **12 pont**
3. Mutasson be, körülbelül fél oldal terjedelemben, az *egyenlőség* és az *igazságosság* fogalmai közötti összefüggést! **6 pont**
4. A kortárs társadalom kontextusában, érvekkel támassza alá, Arisztotelész igazságosságra vonatkozó felfogása idôszerûségére vonatkozó nézetet! **6 pont**

B.

1. Adott egy 3. alakzathoz tartozó szillogisztikus módozat, melynek alsó tétele (premissa minor) egyetemes, felsô tétele (premissa maior) állító.

- a. Írja le, a fent megnevezett sajátosságokkal rendelkező érvényes szillogizmus következtetési sémáját! **6 pont**
- b. Alkosson természetes nyelven egy, az **a** pontban megállapított következtetési sémának megfelelô szillogizmust! **6 pont**
- c. Állapítsa meg, a szillogizmusok érvényességét ellenôrzô bármely módszer segítségével, a szerkesztett szillogizmus érvényességét! **6 pont**

2. Adott az alábbi érvelés:

Ha a busz a menetrend szerinti idôben indul, és nincs késése az útvonalon, akkor idôben érkezik. Mivel a busz nem érkezett meg idôben, ez azt jelenti, hogy vagy nem a menetrend szerinti idôben indult el, vagy útvonalán késett.

- a. Írja át az adott érvelést formális nyelvre! **5 pont**
- b. Vizsgálja meg az összetett kijelentésekkel végzett érvelés érvényességét ellenôrzô bármely módszer segítségével a fenti érvelés érvényességét, és állapítsa meg, hogy érvényes vagy érvénytelen érvelésről van-e szó! **7 pont**

II. TÊTEL

(30 pont)

1. Mutassa be összehasonlítva két kiegészítő/alternatív értékelési módszerét a 1.5. *Analizarea problemelor de legitimitate a puterii în cadrul unor teorii politice moderne și contemporane* sajátos kompetenciának amely a *Filozófia* tantárgy tantervének része, az alábbiak alapján:

- nevezze meg az összehasonlításra kerülő kiegészítő/alternatív módszereket;
- mutassa be a két módszer sajátosságait, ugyanakkor nevezzen meg egy -egy eszközt, amely által gyakorlatban alkalmazhatóak a bemutatott módszerek;
- nevezze meg egy előnyét és egy hátrányát a bemutatott módszerek alkalmazásának a megadott sajátos kompetencia kialakításának/fejlesztésének értékelése során;
- példázza annak módját, ahogyan XII. osztályban alkalmazhatóak a bemutatott módszerek, a sajátos kompetencia kialakításának/fejlesztésének értékelése során, a következő tartalom alapján:

Politica

- *Teorii politice moderne și contemporane;*

**Putere și legitimitate;*

- *Idealul democratic. Drepturile omului.*

20 pont

2. Érveljen egy-két oldal terjedelemben, azon hipotézis mellett vagy ellen, mely szerint: a *Filozófia* tantárgynál alkalmazott írásbeli felmérők legnagyobb hátránya a hibák kijavításának vagy a feltárt hiányosságok pótlásának viszonylagos időbeli késedelme!

10 pont